Aan de gemeenteraad

RAADSVOORSTEL

Rapport Rekenkamer SEM ‘Tussen nabijheid en bestuurlijke grip’

KORTE SAMENVATTING

De Rekenkamer heeft haar rapport ‘Tussen nabijheid en bestuurlijke grip’ aan de raad gepresenteerd. Het doel van het onderzoek is onafhankelijk vast te stellen in hoeverre Sociale zaken Eijsden-Margraten (SEM) haar doelstellingen heeft gerealiseerd na het beëindigen van samenwerking met Sociale zaken Maastricht-Heuvelland (SZMH) per 1 juli 2021.

De resultaten dienen ter sturing en controle voor de gemeenteraad en kunnen aanleiding geven tot aandachtspunten voor het college en ambtelijke organisatie.
Centrale vraag in het onderzoek: In hoeverre heeft SEM vanaf 2022 de beoogde doelstellingen op het gebied van dienstverlening bereikt en hoe doelmatig en doeltreffend is de uitvoering daarbij geweest.

TOELICHTING

AANLEIDING

De Rekenkamer heeft na samenspraak met de fractievoorzitters gekozen voor een onderzoek naar Sociale zaken Eijsden-Margraten met name naar de vraag hoe SEM haar doelstellingen op het gebied van dienstverlening heeft gerealiseerd. Het onderzoek is uitgevoerd vanaf augustus 2025 en in mei 2026 aangeboden aan de raad. De Rekenkamer presenteerde haar rapport op 17 juni 2026 tijdens een Raads Thema Bijeenkomst.

Het rapport bestaat uit twee delen: de bestuurlijke nota en de nota van bevindingen. In de bestuurlijke nota legt de Rekenkamer verantwoording af over het uitgevoerde onderzoek. De conclusies en aanbevelingen worden gepresenteerd en de bestuurlijke reactie van het college is daarin opgenomen.

In de nota van bevindingen wordt het beleid en de organisatie van SEM beschreven en de informatievoorziening richting de gemeenteraad. Ook wordt aandacht besteed aan uitstroom en zelfredzaamheid. Tevens bevat het de bevindingen op basis van het onderzoek en wordt nader ingegaan op de resultaten van de interne controles.

De centrale vraag van het onderzoek luidde:
In hoeverre heeft SEM vanaf 2022 de beoogde doelstellingen op het gebied van dienstverlening bereikt en hoe doelmatig en doeltreffend is de uitvoering geweest.
Het college is gevraagd te reageren op het conceptrapport. De reactie van het college van 12 mei 2026 is in het rapport opgenomen (vanaf pag.10).

De conclusie van de Rekenkamer (pag. 6) is ‘dat SEM erin geslaagd is de uitvoering van participatie en inkomen dichter bij inwoners te organiseren, met een sterke nadruk op persoonlijke benadering, maatwerk en handelen in de geest van de wet. De uitvoeringspraktijk wordt breed als betrokken en zorgvuldig ervaren en sluit goed aan bij de schaal en context van de gemeente. Hierdoor wordt het verschil zichtbaar tussen een sterke, mensgerichte uitvoeringspraktijk en de mate waarin deze structureel is geborgd en ondersteuning door sturing en informatie. De beleidsmatige en informatie gestuurde sturing blijft (nog) achter bij de ambities die bij de oprichting van SEM zijn geformuleerd. Met name de benutting van beleidsvrijheid, de borging van processen en het systematisch inzicht in resultaten, effecten en kosten zijn nog in ontwikkeling, waarbij de beleidsvrijheid in de praktijk bewust terughoudend wordt ingezet.’

MOTIVERING

De aanbevelingen (pag. 7) sluiten direct aan op de bevindingen en zijn gericht op versterking van sturing, borging en inzicht. Zij zijn gegroepeerd rond de vier doelstellingen en variëren in aard en reikwijdte, van concreet en direct uitvoerbaar tot meer structurele verbeteringen.

Sturing en grip op de uitvoering

Gericht aan: College van B&W en ambtelijke organisatie.

1. Gebruik van sturingsinformatie

Versterk de sturing op SEM door het structureel gebruiken van samenhangende sturingsinformatie over financiën, cliëntenbestand en resultaten. Werk het bestuurlijk dashboard verder uit en gebruik dit als vast instrument voor periodieke bespreking en beleidsbijsturing.

2. Expliciteren van beleidskeuzes

Maak expliciet op welke onderdelen gebruik wordt gemaakt van de beschikbare beleidsvrijheid en waar bewust wordt gekozen voor uniformiteit. Leg deze afwegingen vast en maak deze inzichtelijk voor de raad.

3. Borging van kennis en werkprocessen

Versterk de borging van kennis en werkzaamheden door werkprocessen en werkinstructies verder te standaardiseren en vast te leggen. Besteed daarbij aandacht aan de overdraagbaarheid van specialistische taken.

Maatwerk, dienstverlening en samenwerking

Gericht aan: College van B&W en ambtelijke organisatie.

4. Borging van maatwerk en integraliteit

Leg de toepassing van maatwerk en integrale samenwerking structureler vast in werkprocessen en dossiers, zodat afwegingen navolgbaar en overdraagbaar worden.

5. Structureel in beeld houden van cliënten

Werk een concrete werkwijze uit om cliënten periodiek in beeld te houden en monitor de uitvoering hiervan, zodat regelmatige contactmomenten worden geborgd.

6. Verduidelijking privacy en gegevensdeling Zorg voor duidelijke kaders en praktische richtlijnen voor gegevensdeling binnen het sociaal domein, zodat samenwerking niet wordt belemmerd door onzekerheid over privacywetgeving.

Uitstroom naar werk of participatie

Gericht aan: College van B&W en ambtelijke organisatie.

7. Ontwikkelen van sturingsinformatie uitstroom

Ontwikkel een beperkte set indicatoren voor uitstroom, stabilisatie en participatie en gebruik deze structureel voor monitoring en sturing op hoofdlijnen.

8. Verbeteren vastlegging resultaten en nazorg

Zorg dat in dossiers structureel wordt vastgelegd wat de ondersteuning heeft opgeleverd en hoe nazorg en opvolging zijn ingericht, zodat beter inzicht ontstaat in de effectiviteit van de geboden ondersteuning.

Uitvoeringskosten/ Informatiepositie raad
Gericht aan: Gemeenteraad en college van B&W.
9. Inzicht in doelmatigheid
Ontwikkel inzicht in de relatie tussen inzet, kosten en resultaten van SEM, zodat de doelmatigheid van de uitvoering beter kan worden beoordeeld.

10. Versterken informatiepositie gemeenteraad
Maak afspraken over een vaste en herkenbare vorm van tussentijdse rapportage over SEM, waarin zowel financiële als inhoudelijke ontwikkelingen worden geduid.

RELATIE MET BESTAAND BELEID EN STRATEGISCHE VISIE / INTEGRALITEIT

De (voorzitter van de Rekenkamer ondersteunt de raad bij zijn kaderstellende
en controlerende taken. Dit onderzoek ondersteunt de controlerende taak van de raad.
De Rekenkamer is een onafhankelijke onderzoekscommissie.

PROCES VAN BURGERPARTICIPATIE

Dit is een interne aangelegenheid van de raad.
De aanpak van het onderzoek (pagina 4) en de vragenlijst cliëntervaring (pag. 43) zijn in het rapport vermeld.

FINANCIËLE ASPECTEN

De kosten verbonden aan dit onderzoek passen binnen de begrotingspost voor de Rekenkamer.

UITVOERING EN EVALUATIE

Het onderzoek is uitgevoerd door de onafhankelijke Rekenkamer.

De griffier, De voorzitter,

Mr. M.G.A.J.T. Verbeet Mr. A.P. Krijnen

RAADSBESLUIT

De raad van de gemeente Eijsden-Margraten

gelezen het voorstel van de voorzitter en de griffier

BESLUIT

Het Rekenkamer onderzoeksrapport ‘Tussen nabijheid en bestuurlijke grip’ een evaluatieonderzoek naar de uitvoering van participatie en inkomen door Sociale zaken Eijsden-Margraten voor kennisgeving aan te nemen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 7 juli 2026.

De griffier,	De voorzitter,
Mr. M.G.A.J.T. Verbeet	Mr. A.P. Krijnen